

(Uncle Roger) став відомим завдяки саркастичним оглядам кулінарних шоу, але його жарти про культурні особливості неодноразово викликали хвилі критики. Таким чином, прояви порушення етичних меж у гумористичних влогах є загальною тенденцією міжнародних масштабів та не обмежуються національними традиціями.

Підсумовуючи дослідження етичних меж гумору у відеоблогінгу, варто зазначити, що певні теми, яких торкаються автори, такі як політика, релігія, гендер та раса, мають небезпеку дискримінації, чорного піару та інших негативних явищ у соціальній комунікації. Для запобігання порушення етичних норм адміністрація соціальних платформ Twitch, Spotify, YouTube та TikTok вводить певні цензурні обмеження. Водночас ситуація контролю толерантності в мережах на кшталт Telegram залишається поза увагою. Між тим, гумор у відеоблогінгу залишається потужним інструментом впливу на соціальні цінності й етичні переваги. Заради збереження комунікаційного балансу варто звертатися до засобів самоіронії та соціального гумору. Етично толерантний гумор формує довіру збоку аудиторії, збільшує коло прихильників, створює позитивний імідж та підвищує популярність автора.

СЕКЦІЯ:
МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО В ЧАСОПРОСТОРІ КУЛЬТУРИ:
МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІСТЬ

Ю. Лошков

**МУЗИЧНО-ПРОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ П. І. КРАВЦОВА
В ХАРКОВІ 1880-Х – 1910-Х РОКІВ**

Yu. Loshkov

**MUSICAL AND EDUCATIONAL ACTIVITIES OF P. I. KRAVTSOV
IN KHARKIV IN THE 1880S – 1910S**

Особистість відіграє визначальну роль у культуротворчому процесі. Пізнаючи навколишнє середовище, особистість накопичує свій життєвий досвід, специфіка якого зумовлює самореалізацію в суспільстві людини як ретранслятора свого світосприйняття. В цьому сенсі яскравим прикладом є творчий шлях харківського митця Петра Івановича Кравцова (1856–1928). Вихований в родині громадського діяча, домівка якого була своєрідним культурним осередком, де звучала поезія, інструментальна, вокальна та хорова музика, розігрувалися вистави, П. Кравцов писав про своє дорослішання, як сповнене не тільки сприятливими умовами для фізичного розвитку, а й в живій атмосфері слова та звука. Навчаючись з кінця 1860-х рр. у Харкові спочатку в 3-й гімназії, а надалі в університеті, юнак з успіхом співав у благодійних мистецьких заходах, а з початку 1880-х рр., займаючись у місті лікарською практикою, не полишав свого захоплення музикою.

З середини 1880-х рр. П. Кравцов, як співак і мелодекламатор, брав участь у концертних заходах Харківського музичного гуртка (*надалі ХМГ*) — заснованої в 1884 р. просвітньої організації, яка спрямовувала свою діяльність на популяризацію академічної музики в аматорському середовищі. Про виконавську активність та організаційний хист П. Кравцова свідчить виконання ним обов'язків члена

розпорядчого комітету ХМГ з кінця 1888 р. й до тимчасового припинення функціонування гуртка в 1890 р. Тобто, в той період П. Кравцов був активним учасником ХМГ, реалізуючи свій виконавський хист та засвоюючи на практиці організаційну специфіку діяльності першого в Харкові об'єднання професійних музикантів й аматорів на основі просвітницьких ідей.

Цей досвід стимулював П. Кравцова до відновлення діяльності ХМГ наприкінці 1890-х рр. Активно займаючись у той період лекторством, митець наприкінці 1896 р. виступив перед представниками харківської інтелігенції з доповіддю про просвітню роль музики та, акцентуючи на її облагороджуючому впливі, наголосив на необхідності зробити музику надбанням і незаможних верств населення та звернувся за допомогою відродити ХМГ. У грудні того року П. Кравцов поновив діяльність гуртка завдяки організаційній та фінансовій підтримці потужної комерційної спілки міста — об'єднання харківського купецтва. Проголошена керівництвом ХМГ орієнтація на музичне аматорство у справі просвіти в народних масах і небагатих верствах населення Харкова була позитивно сприйнята та підтримана місцевим об'єднанням професійних музикантів — відділення Російського музичного товариства (*надалі — ХВ РМТ*).

Наслідуючи специфіку публічних заходів ХМГ 1884–1890 рр., П. Кравцов розпочав концертну практику відновленого гуртка з родинно-музичних вечорів, переважна більшість учасників і відвідувачів яких були члени ХМГ. Тому концертні програми таких заходів відрізнялися вишуканістю та були розраховані на музично виховану публіку. Відповідно до просвітньої мети ХМГ, були започатковані так звані «народні» концерти, платня за відвідування яких була встановлена на рівні 10 копійок, що значно розширювало контингент слухачів представниками малозабезпечених верств харківців. Анонсуючи перший подібний захід у Харкові 16.02.1897 р., преса вітала ініціативу гуртка формувати культурний рівень народних мас засобами музики.

Понад 10 років щорічно ХМГ проводив близько десяти родинно-музичних вечорів і народних концертів, які користувалися таким попитом у харківців, що місцева преса часто повідомляла про неможливість потрапити охочим на ці заходи у зв'язку з аншлагом. Концертна активність гуртка зумовлювалася, зокрема, ефективною діяльністю П. Кравцова як голови музичної комісії щодо залучення виконавських сил для участі в публічних заходах. Плідні контакти з Харківським музичним училищем сприяли участі в концертах ХМГ інструменталістів — учнів цього закладу. Значне місце в концертному репертуарі посідала вокальна музика (номери з опер, камерні твори, романси та народні пісні), відтворення якої забезпечували, здебільшого, місцеві співаки, які здобували вокальну підготовку в численних у місті приватних класах, або після завершення професійної сценічної практики залишалися в місті, утім виступали в концертах у статусі любителів. Також при ХМГ щорічно формувалися аматорські хор і оркестр, для керівництва якими запрошувалися професійні музиканти, завдяки чому ці колективи досягали виконавського рівня, що дозволяв з успіхом виступати на концертній естраді.

Окрім організації публічних заходів гуртка, П. Кравцов, як і в 1880-ті рр., часто виступав як мелодекламатор, де інколи виконував романси. Талановитий співак зі значним досвідом сценічних виступів, П. Кравцов у 1903 р. організував із талановитих учасників гуртка вокальний ансамбль, а наступного року очолив

мішаний хор ХМГ. Преса відзначала публічний успіх підготовлених митцем співочих колективів.

Поряд із концертами ХМГ, які не відрізнялися від традиційної практики благодійних заходів, що постійно відбувалися в Харкові, П. Кравцов у 1899 р. ініціював «дитячі ранки», програму яких складали опери, спрямовані на сприйняття малечі. Як талановитий організатор, П. Кравцов керував постановками сценічних творів, де були задіяні члени гуртка — солісти, хор і оркестр, та диригував виставами. Музичні спектаклі для дитячої аудиторії були на той час новиною для культурного життя Харкова та мали значний розголос у місті. Протягом 1899–1901 рр. силами ХМГ було поставлено сім сценічно-музичних творів для дітей, зокрема «Коза-дереза» М. Лисенка, «Ріпка» харківського митця В. Сокальського та «Іменини Рози» полтавчанина Л. Лісовського.

На початку 1907 р. культурна громадськість Харкова відзначала 10-річчя ХМГ. У публікаціях, присвячених цій події, відзначалася важливість постаті П. Кравцова, за керівництва якого гурток відігравав помітну роль у культурному житті міста, а за періодичної відсутності митця, пов'язаної з виконанням професійних лікарських обов'язків, активність просвітньої організації суттєво знижувалася. Утім, попри такі коливання, ХМГ, разом із об'єднаннями професійних музикантів ХВ РМТ і оперним театром, вважався одним із трьох центрів, навколо яких формувалося концертне життя Харкова того періоду. З часу відновлення діяльності, силами гуртка було проведено понад 100 публічних заходів (народні та благодійні концерти, родинно-музичні вечори, дитячі ранки), у яких взяли участь понад 300 солістів — вокалістів та інструменталістів.

Тогочасна преса наголошувала на тому, що в контексті спрямованості на музичну просвіту малозабезпечених верств населення, ХМГ протягом десятиліття був майже єдиною організацією в місті. Здійснення просвітньої мети зумовлювало специфіку концертної практики гуртка, у межах якої відбувалася щільна співтворчість професійних музикантів й аматорів, завдяки чому з лав гуртківців виходили відомі діячі оперної сцени, серед яких М. Алешко, Л. Шафранек-Мальвинська, І. Алчевський, А. Боначич, О. Лавров та ін.

Після ювілею музичний гурток певний час продовжував плідно займатися музичним просвітництвом, проводячи в Харкові узвичаєний у попереднє десятиліття перелік публічних заходів. Очолюючи ХМГ, П. Кравцов не припиняв пошуки шляхів творчої самореалізації. Як ініціатор проведення в Харкові публічних заходів, орієнтованих на юне покоління, митець розробляв проєкт організації в системі Харківського товариства сприяння фізичному вихованню дітей дитячого клубу. В 1909 р. Харківське товариство взаємодопомоги тих, хто займається ремісничою працею, відкрило Будинок робітників, де П. Кравцов організував оперну трупу ХМГ, з якою здійснив постановки сценічних творів О. Даргомижського, П. Чайковського, Ш. Гуно та ін. Окрім того, П. Кравцов відновив постановки дитячих опер: протягом 1912 р. харківська малеча отримувала враження від вистав М. Лисенка, М. Бряньського, О. Бюхнера, Е. Гумпердіна; відбулася прем'єра фантастичної опери М. Лисенка «Зима і Весна».

Широта просвітницьких інтересів П. Кравцова стимулювала реорганізацію ХМГ у контексті розширення діяльнісних сфер творчого об'єднання: за новим статутом, затвердженим наприкінці 1909 р., «Музично-літературно-художній гурток» отримав

статус артистичного клубу. Діяльність цього неформального об'єднання творчих особистостей, яка тривала до зміни соціально-політичного статусу Харкова, спричиненого більшовицьким переворотом, є однією з найцікавіших сторінок мистецького життя Харкова 1910-х рр. Насиченість того періоду в діяльності П. Кравцова відзначалася також його активністю як члена харківських товариства грамотності та повітового земства, організацією аматорських хорів, публічними виступами як лектора, педагогічною діяльністю як викладача співу і музики в гімназіях міста.

У 1920-ті рр., за більшовицької влади, П. Кравцов продовжував просвітницьку діяльність, популяризуючи, як лектор, науку й мистецтво, та очолюючи кафедру спеціалізації в Харківському музично-драматичному інституті.

Отже, музично-просвітня діяльність П. Кравцова 1880-х — 1910-х рр. є провідним періодом життєтворчості митця, часом успішного втілення його креативних ідей: через організацію та керівництво неформальним об'єднанням професіоналів і любителів з метою популяризації в широких масах академічної музики до створення артистичного клубу; через організацію та проведення концертних заходів до здійснення постановок оперних творів тощо.

S. Madhukullya, A. Hazarika

BRIDGING BORDERS THROUGH SOUND: EXPLORING THE IMPACT OF FUSION MUSIC ON INDO-UKRAINIAN CULTURAL EXCHANGE WITH SPECIAL REFERENCE TO ZUBEEN GARG

С. Мадхукулля, А. Хазаріка

ПОЄДНАННЯ КОРДОНІВ ЧЕРЕЗ ЗВУК: ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ Ф'ЮЖН-МУЗИКИ НА ІНДІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ОБМІН З ОСОБЛИВИМ ПОСИЛАННЯМ НА ЗУБІНА ГАРГА

The study titled “Bridging Borders through Sound: Exploring the Impact of Fusion Music on Indo-Ukrainian Cultural Exchange with Special Reference to Zubeen Garg” investigates how musical fusion functions as a tool for intercultural understanding and transnational solidarity in India and Ukraine. Using the theoretical frameworks of cultural hybridity (Bhabha, 1994) and transcultural communication (Welsch, 1999), this paper investigates the creative intersections of Assamese and Ukrainian musical traditions through the works of Zubeen Garg, a prominent figure in Assam's contemporary music scene. The research uses a qualitative methodology that includes content analysis of chosen Assamese and Ukrainian fusion tracks, semi-structured interviews with musicians and audiences, and digital ethnography of online collaborations and audience responses. The findings show that Zubeen Garg's music, which combines Indian folk, classical, and Western styles, represents a larger movement toward cultural pluralism and mutual appreciation. Ukrainian fusion artists have a similar predisposition toward global resonance while maintaining traditional authenticity, echoing similar cultural processes. The research finds that fusion music serves as a soft-power medium, improving people-to-people diplomacy and building emotional connection beyond political boundaries. The study suggests that Indian and Ukrainian institutions strengthen their academic ties, cultural exchange programs, and digital preservation projects in order to sustain and magnify such musical discourse.